

Μια πιο ισχυρή και αποτελεσματική πολιτική επιστροφών

#SOTEU

12 Σεπτεμβρίου 2018

«Όσοι δεν έχουν δικαίωμα να παραμείνουν στην Ευρώπη πρέπει να επιστρέφουν στη χώρα καταγωγής τους. Όταν επιστρέφει μόνο το 36% των παράτυπων μεταναστών, είναι σαφές ότι χρειάζεται περισσότερη δουλειά. Μόνον έτσι θα μπορέσει η Ευρώπη να συμπαρασταθεί στους μετανάστες που χρειάζονται πραγματικά την προστασία μας.»

Ζαν Κλοντ Γιούνκερ, ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης, 13 Σεπτεμβρίου 2017

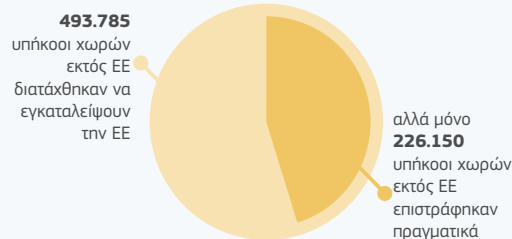

Μια αποτελεσματική και ανθρώπινη πολιτική επιστροφών είναι σημαντικό μέρος της συνολικής προσέγγισης της ΕΕ που αποβλέπει στην καλύτερη διαχείριση της μετανάστευσης και τη μείωση των κινήτρων για παράτυπη μετανάστευση. Η Ευρώπη θα συνεχίσει να δείχνει γενναιοδωρία και αλληλεγγύη προς όσους χρειάζονται πραγματικά προστασία. Ωστόσο, η επιστροφή των ατόμων που δεν προσπαθούν να ξεφύγουν από πόλεμο ή διώξεις και που δεν έχουν δικαίωμα διαμονής στην ΕΕ, με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών τους δικαιωμάτων, είναι εξίσου σημαντικό στοιχείο για την καλή λειτουργία ενός συστήματος ασύλου. Επίσης, η επιστροφή των παράτυπων μεταναστών θα στείλει εξαρχής ισχυρό μήνυμα σε όσους αναλαμβάνουν επικίνδυνα παράτυπα ταξίδια προς την ΕΕ.

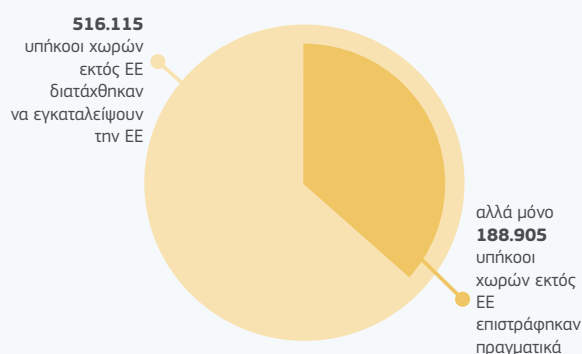
Νέοι και ισχυρότεροι κανόνες για την αύξηση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής επιστροφών της ΕΕ

Στοχευμένη αναθεώρηση της οδηγίας της ΕΕ για τις επιστροφές: Η οδηγία για τις επιστροφές, που εγκρίθηκε το 2008, καθορίζει κοινούς, δίκαιους και διαφανείς κανόνες και διαδικασίες για την επιστροφή υπηκόων χωρών εκτός ΕΕ που δεν έχουν νόμιμο δικαίωμα διαμονής στην ΕΕ. Ωστόσο, η αναποτελεσματική και ασυνεπής εφαρμογή της οδηγίας από τα κράτη μέλη επηρέασε αρνητικά τη συνολική αποτελεσματικότητα των διαδικασιών επιστροφών της ΕΕ. Οι νέοι κανόνες θα άρουν εμπόδια και ασυνέπειες που παρεμποδίζουν την αποτελεσματικότητα των επιστροφών. Θα βοηθήσουν επίσης την επιτάχυνση των διαδικασιών επιστροφής, στην πρόληψη των διαφυγών και των δευτερογενών μετακινήσεων και θα αυξήσουν το συνολικό ποσοστό επιστροφών που επιτυγχάνει η ΕΕ, με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της αρχής της μη επαναπρώθησης.

45,8% πραγματικές επιστροφές το 2016

36,6% πραγματικές επιστροφές το 2017

ΣΑΦΕΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

- Οι αποφάσεις επιστροφών θα πρέπει να συστηματικά να εκδίδονται παράλληλα με, ή αμέσως μετά, την απόφαση λήξης της νόμιμης διαμονής, για παράδειγμα κατά την έκδοση αρνητικής απόφασης παροχής ασύλου ή μετά τη λήξη θεώρησης ή άδειας διαμονής.

ΤΑΧΥΤΕΡΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

- Οι απλουστευμένες διαδικασίες επιστροφής θα ισχύουν για άτομα των οποίων η αίτηση ασύλου έχει απορριφθεί κατά τις συνοριακές διαδικασίες, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι αποφάσεις επιστροφών εγκρίνονται γρήγορα και εφαρμόζονται πλήρως στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ καθώς και στα ελεγχόμενα κέντρα.

ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

- Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθιερώσουν εθνικά συστήματα διαχείρισης των επιστροφών για να διασφαλίσουν την ταχεία πληροφόρηση σχετικά με την ταυτότητα και τη νομική κατάσταση κάθε ατόμου που πρέπει να επιστραφεί

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΟΙΚΕΙΟΘΕΛΕΙΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ

- Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν τη βοήθεια προς τους επιστρέφοντες, μεταξύ άλλων, στηρίζοντας την επανένταξή τους στη χώρα καταγωγής τους.

- Τα κράτη μέλη θα έχουν, επίσης, τη δυνατότητα να μειώσουν την περίοδο που χορηγούν για οικειοθελή αναχώρηση ή να αποφασίζουν να μη χορηγήσουν τέτοια περίοδο, με σκοπό την πρόληψη διαφυγών ή την αντιμετώπιση πιθανών απειλών κατά της δημόσιας τάξης ή της εθνικής ασφάλειας.

ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΧΡΗΣΕΩΝ

- Θα υπάρχει ισχυρότερη σύνδεση με τις διαδικασίες ασύλου και τα εναρμονισμένα χρονοδιαγράμματα για προσφυγές κατά τελεσίδικων αποφάσεων σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης επιστροφής, καθώς οι αιτούντες άσυλο πρέπει να ασκήσουν προσφυγή κατά της απόφασης επιστροφής εντός 5 ημερών.

- Θα ισχύει υποχρέωση συνεργασίας για τα πρόσωπα που υπόκεινται σε διαδικασία επιστροφής, μεταξύ άλλων όσον αφορά την επαλήθευση της ταυτότητας και την έκδοση ταξιδιωτικών εγγράφων.

ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΡΑΤΗΣΗΣ

Για να διασφαλιστεί η καλύτερη τήρηση των διαδικασιών επιστροφών πρέπει να γίνεται αποτελεσματικότερη χρήση της κράτησης:

- κοινά κριτήρια για τον προσδιορισμό του κινδύνου διαφυγής.
- δυνατότητα κράτησης ατόμων που συνιστούν απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εθνική ασφάλεια.
- καθορισμός της ελάχιστης περιόδου κράτησης σε τουλάχιστον 3 μήνες

ΙΣΧΥΡΕΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

- Οι ισχύουσες διασφαλίσεις της ΕΕ όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα των μεταναστών δεν θα μεταβληθούν, μεταξύ άλλων, ο σεβασμός της αρχής της μη επαναπροώθησης. Αυτό ισχύει επίσης για τις περιπτώσεις όπου τα άτομα που πρόκειται να επιστρέψουν τελούν υπό κράτηση.

- Τα κράτη μέλη οφείλουν να εξακολουθήσουν να εγγυώνται τον σεβασμό της οικογενειακής ενότητας, όπως και να λαμβάνουν πάντα υπόψη τα βέλτιστα συμφέροντα των παιδιών και τις ειδικές ανάγκες των ευάλωτων ατόμων. Οι κανόνες επίσης εξακολουθούν να διασφαλίζουν την πρόσβαση σε αποτελεσματικά ένδικα μέσα για την προσφυγή κατά απόφασης επιστροφής.

Μια ολοκληρωμένη πολιτική επιστροφών της ΕΕ

Η προτεινόμενη σήμερα αναθεώρηση της οδηγίας για τις επιστροφές εντάσσεται στις ενισχυμένες προσπάθειες που καταβάλλονται σε επίπεδο ΕΕ για την αύξηση των πραγματικών επιστροφών. Στις προσπάθειες αυτές συγκαταλέγονται η ενίσχυση της στήριξης που παρέχει προς τα κράτη μέλη ο **Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής**, η βελτίωση της **συνεργασίας με χώρες καταγωγής** ώστε αυτές να δέχονται πίσω τους υπηκόους τους, καθώς και η **χρηματοδοτική ενίσχυση** από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Αυξημένη συνεργασία με χώρες εκτός ΕΕ

Για να αυξηθεί το ποσοστό εφαρμογής των αποφάσεων επιστροφής, η ΕΕ έχει επισπεύσει τη συνεργασία με τις χώρες καταγωγής των παράτυπων μεταναστών, προκειμένου αυτές να τηρούν τις διεθνείς υποχρεώσεις τους αποδεχόμενες την επιστροφή των υπηκόων τους που διαμένουν παράτυπα στην Ευρώπη. Η ΕΕ χρησιμοποιεί **όλα τα κίνητρα και τα μέσα** που διατίθενται σε εθνικό και σε ενωσιακό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των συντονισμένων μέτρων για την πολιτική θεωρήσεων, με σκοπό την ενίσχυση της συνεργασίας για τις επιστροφές και τις επανεισοχές. Σύμφωνα με το **πλαίσιο εταιρικής σχέσης για τη μετανάστευση** που τέθηκε σε ισχύ το 2016, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της χρησιμοποιούν τη συλλογική επιρροή τους με συντονισμένο τρόπο προκειμένου να συμφωνήσουν εξατομικευμένες προσεγγίσεις με χώρες εκτός ΕΕ με σκοπό την από κοινού διαχείριση της μετανάστευσης και την περαιτέρω βελτίωση της συνεργασίας όσον αφορά την επιστροφή και την επανεισοχή. Τους τελευταίους μήνες σημειώθηκε σημαντική πρόοδος.

- Η ΕΕ έχει συνάψει **συμφωνίες επανεισοχής** με 17 χώρες και διεξάγει επί του παρόντος διαπραγματεύσεις με ακόμη έξι χώρες (Λευκορωσία, Νιγηρία, Τυνησία, Κίνα, Ιορδανία, Αλγερία).
- Η ΕΕ έχει επίσης επιταχύνει τις εργασίες για τη βελτίωση της **πρακτικής συνεργασίας για την επανεισοχή** με χώρες καταγωγής παράτυπων μεταναστών. Συνεχίζονται οι εργασίες με αρκετές σημαντικές χώρες, με έξι νέες συμφωνίες να έχουν συναφθεί μόνο την τελευταία διετία (Αφγανιστάν, Γουινέα, Μπανγκλαντές, Αιθιοπία, Γκάμπια, Ακτή Ελεφαντοστού).

Ενίσχυση της στήριξης από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής

Αφότου ιδρύθηκε τον Οκτώβριο του 2016, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής έχει καταστεί **πραγματικό κομβικό εργαλείο της ΕΕ για τις επιστροφές**, ικανό να στηρίζει αποτελεσματικά τα κράτη μέλη στην επιστροφή όσων δεν έχουν δικαίωμα διαμονής στην ΕΕ. Σήμερα η Επιτροπή πρότείνει την **περαιτέρω ενίσχυση του υποστηρικτικού ρόλου του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής**, ο οποίος θα μπορεί πλέον να βοηθά τα κράτη μέλη στην διεκπεραίωση διαδικασιών επιστροφής, όπως, προετοιμασία των αποφάσεων επιστροφής, ταυτοποίηση των ατόμων που πρόκειται να επιστρέψουν και έκδοση ταξιδιωτικών εγγράφων.

Μέχρι στιγμής, ο ρυθμός των επιχειρήσεων επιστροφής που διοργάνωσε ο Οργανισμός έχει αυξηθεί, φθάνοντας τον συνολικό αριθμό των 14.884 επιστροφών το 2017 και των 8.966 το διάστημα Ιανουαρίου-Αυγούστου 2018.

Χρηματοδοτική ενίσχυση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ

Η Επιτροπή παρέχει σημαντική χρηματοδοτική ενίσχυση για να στηρίξει τα κράτη μέλη στη διεξαγωγή πραγματικών επιστροφών. Στο πλαίσιο του τρέχοντος δημοσιονομικού πλαισίου (2014-2020), κονδύλια άνω του 1 δισ. ευρώ έχουν ήδη διοχετευθεί στα κράτη μέλη για δραστηριότητες επιστροφής και επανεισοχής. Για την επόμενη περίοδο, 2021-2027, η Επιτροπή έχει προτείνει την αύξηση της χρηματοδότησης για τη διαχείριση της μετανάστευσης κατά 51%, ώστε να ανέλθει σε 10,4 δισ. ευρώ, και μία από τις κυριότερες προτεραιότητες χρηματοδότησης θα παραμείνουν οι επιστροφές. Επιπλέον, ο **Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής** χρηματοδοτεί πλήρως τη στήριξη που παρέχει στα κράτη μέλη όσον αφορά τις επιστροφές.

Επιστραφέντες στο πλαίσιο επιχειρήσεων που στήριξε ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής

